

gemeente : OUDE IJSELSTREEK
postcode + plaats : 7084 AW BREEDENBROEK
straat + huisnr. : Molenweg 23
naam object :

bescherming : Gemeentelijk monument
eigenaar/gebruiker(s) : Zie vervolgblad
kadastrale gegevens : Zie vervolgblad

oorspr. functie : Bedrijfsgebouw
huidige functie : Opslagruimte en hobbywerkplaats

bouwjaar : Omstreeks 1890
architect :
bouwstijl/type :

beschrijver : drs. L.J.H. Vroom / J. Westerman
datum beschr. : 12-03-2004, 18-09-2007, 15-08-2008
datum foto : 31-03-2004
neg. nr. :
bronnen :

Typering:

Voormlig bedrijfspand, gelegen aan de Molenweg in het buitengebied van Breedenbroek. De monumentenbescherming heeft betrekking op het pand als geheel, inclusief het verbindingslid met de molen, maar met uitzondering van de aanbouwen tegen de voorgevel (rechts kantoor; links opslagruimte) en de aanbouwen tegen de linkerzij- en de achtergevel (opslag, stalling en kas).

Historie en ligging:

Johan Kemper, geboren in 1849, liet in 1881 een beltmolen te Breedenbroek bouwen. Hij combineerde het molenaarsvak met die van bakker, graanhandelaar en landbouwer. In 1890 liet hij een aparte stoommaalderij naast de windmolen bouwen (Molenweg 23). De stoommachine werd rond 1901 vervangen door een dieselmotor. In 1905 trad zoon Frits Gerrit in de voetsporen van zijn vader door de molen annex bakkerij over te nemen. Tussen 1923 en 1940 werd bij de molen de bebouwing stap voor stap uitgebreid. Tot 1979 was de maalderij in gebruik. De kern van het pand dateert uit omstreeks 1890. In de loop der tijd zijn er delen aan het pand gebouwd. Tegen de linker zijgevel (achterzijde van de eigenlijke maalderij) is een aanbouw geplaatst waarin gietijzeren ramen van de maalderij hergebruikt zijn. De oorspronkelijke plaats van deze ramen met segmentbogen is in het interieur nog zichtbaar.

Aan de voorzijde is in de jaren '60 een kantoorje gebouwd op de plaats waar eerder een kleine aanbouw stond met daarin de dieselmotor die de beide koppels maalstenen van de maalderij aandreef.

Plattegrond en opbouw:

Het pand is opgebouwd uit een aantal bouwdelen op een samengestelde plattegrond. Aan de zijde van de Molenweg bevinden zich naast elkaar twee bouwdelen: links een enkellaags, langgerekt bouwdeel onder een lessenaarsdak (voorheen opslag ten behoeve van de maalderij); rechts een doosvormige enkellaags aanbouw (voorheen kantoor en opstelplaats dieselmotor) met afgeknot dak. Beide onderdelen vallen buiten de bescherming. Hierachter bevindt zich de kern van de oude maalderij: een ten dele tweelaags hoofdvolume met een samengestelde kap, die haaks op de weg staat. De maalderij is door middel van een tussenlid verbonden met de invaart van de molen.

Tegen de achterzijde van het complex bevindt zich een dwarsgeplaatst volume van één bouwlaag onder een zadeldak. Dit deed ook dienst als opslag. Dit volume, inclusief de kleine aanbouw en kas, valt buiten de bescherming.

Het hoofdgebouw heeft grotendeels één bouwlaag en een zolder onder een afgeknot dak met linker- en recht zijschild. De dakvlakken zijn gedekt met gesmoorde Muldenpannen. De langgerekte loods ter linker zijde is gedekt met golfplaten. De gevels zijn opgetrokken in baksteen, gemetseld in kruisverband. Op enkele plaatsen in de gevel zijn sporen van een knipvoeg zichtbaar. Het trasraam is opgetrokken in een afwijkende baksteen.

Voorgevel:

De voorgevel (de gevel aan de Molenweg) bestaat uit drie delen. Het linker deel bestaat uit de kopgevel van de langgerekte opslagloods. In het midden heeft het brede, houten schuifdeuren. Links daarvan bevindt zich een getoogd twaalfruits gietijzeren raam. Het rechter deel van deze gevel wordt gevormd door de gevel van de machinekamer en het kantoortje op maaiveldniveau. Links bevindt zich een deur met raam, rechts een liggend raam. Boven de aanbouw is de gevel van het hoofdbouwdeel van de maalderij zichtbaar. Hier is een segmentboogvormig, gietijzeren zesruits raam zichtbaar met een bakstenen lekdorpel. Het dakoverstek, met geprofileerde gootlijst, rust op klossen.

Rechter zijgevel:

De rechter zijgevel bestaat uit twee delen: links de gevel van het later toegevoegde kantoortje, rechts de gevel van de maalderij. De gevel van het kantoor wordt geleed door een deur rechts en een breed, samengesteld raam in het midden- en linker gevelvlak. Boven het platte dak van het kantoortje is de gevel van de langgerekte loods zichtbaar. Hierin bevindt zich een gedoogd zevenruits gietijzeren venster. Het hoofdvolume van de maalderij, het rechter deel van deze gevel, wordt gedomineerd door twee segmentboogvormige, dubbele naar buiten draaiende inrijdeuren. Daartussen is een segmentboogvormige vensteropening dichtgemetseld. Geheel rechts bevindt zich een klein segmentboogvormig, gietijzeren stalraam met roeden. Links in het gevelvlak bevinden zich op de begane grond twee segmentboogvormige, gietijzeren twaalfruits ramen. Deze hebben dezelfde afmeting als de dichtgezette gevelopening tussen de inrijdeuren. De vensters hebben een bakstenen lekdorpel. Ter hoogte van de verdieping is over de gehele breedte van het gevelvlak een rollaag uitgemetseld. De linkerhoek van de maalderij is een hoger opgetrokken hoekelement. Dit bevat in deze gevel een segmentboogvormig, gietijzeren negenruits raam. Het gevelvlak wordt beëindigd met een dakoverstek met een geprofileerde gootlijst op klossen.

Linker zijgevel:

De linkerszijgevel wordt voor het grootste deel gevormd door de gevel van de met zadeldak gedekte opslagloods achter de maalderij. In de loop der tijd is er aan de linker zijgevel een deel gebouwd. Deze aanbouw heeft destijds een kleinere aanbouw, waarin zich de dieselmotor bevond die de twee koppels maalstenen van de maalderij aandreef, vervangen.

Achtergevel:

Ook de achtergevel is grotendeels aan het zich onttrokken door een laag aanbouwtje onder een zadeldak en een éénlaags, plat bouwvolume. Hierboven is nog een deurkozijn met bovenlicht zichtbaar dat waarschijnlijk diende om via het platte dak de molenbelt te bereiken.

Op de hoek van de rechter zijgevel en de achtergevel bevindt zich een kleine aanbouw die uitkomt op de invaart van de molen. Deze ruimte diende voor de verbinding van de maalderij met de molen. Hier was ook een kantoor gevestigd. Een groot venster, bestaande uit twee zesruits ramen, zorgde voor licht in het kantoor. Ter rechterzijde is een eenvoudige deur.

Reden van plaatsing:

Architectuurhistorische criteria:

Ondanks latere aanbouwen is het gebouw aan Molenweg 23 in Breedenbroek een voor de gemeente Oude IJsselstreek in het algemeen en Breedenbroek in het bijzonder een goed bewaard gebleven voorbeeld van een maalderij uit het einde van de negentiende eeuw. Het gebouw bezit nog oorspronkelijke elementen, de gietijzeren ramen.

Stedenbouwkundige criteria:

Het pand is van stedenbouwkundige waarde vanwege zijn beeldbepalende situering aan de Molenweg, in het buitengebied van Breedenbroek. Aan de achterzijde van het pand bevindt zich DE KEMPERMOLEN. Het gebouw is goed zichtbaar vanaf de openbare weg. Het gebouw heeft ensemblewaarde met de omringende bedrijfsbebouwing, waaronder de molen.

Cultuurhistorische criteria:

Het pand heeft vanaf de bouw een bedrijfsmatige functie gehad. Als zodanig geeft het een beeld van de aan de landbouw gelieerde bedrijvigheid in de gemeente Oude IJsselstreek, en Breedenbroek in het bijzonder, aan het eind van de negentiende eeuw en heeft het cultuurhistorische waarde. Samen met de molen, waarmee de maalderij actief en elkaar aanvullend samenwerkte, vertelt de maalderij de geschiedenis van kleine agrarische industrie in de 19de en 20ste eeuw.

Hoek voorgevel en linker zijgevel van het pand.

Voorgevel van het pand.

Rechter zijgevel van het pand.

Linker zijgevel en voorgevel van het pand